

Voor ieder van ons een plaats aan de tafel

Christus Triumfatorkerk, 24 maart 2019 – derde zondag van de veertigdagentijd

Dienst van Schrift en Tafel

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Lezing: Lucas 22: 14-23 en 31-34

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Doven derde 40dagentijdkaars
- Intochtslied: 'Zegen mijn ziel, de grot naam des Heren' (Lied 103: 1 en 2)
- Aanvangswoord
- Groet
- Bemoediging
- Psalm van de zondag: 'Mijn ogen zijn gevestigd' (Lied 25a)
- Kyriëgebed
- Kyrielied: 'Licht dat ons aanstoot in de morgen' (lied 601: 1 en 2)
- Met de kinderen:

Gebed

Gesprek: Jeruzalem – locatie woonhuis

Projectlied: couplet 3

- Schriftlezing: Lucas 22: 14-23 en 31-34
- Lied: 'Jezus, om uw lijden groot' (Lied 558: 1, 4 en 6)
- Preek

"De uil van Minerva spreidt zijn vleugels bij 't vallen van de avond.

Vaak duurt het tot het moment dat het bijna voorbij is, voordat we ons realiseren wat we hebben en wat we hadden moeten koesteren. Als het bijna te laat is."

Wees gerust – deze preek gaat niet over de overwinningsspeech van Thierry Baudet van afgelopen woensdag. Al komt deze zin eruit – inderdaad. En al buitelen de kranten en de actualiteitenrubrieken over elkaar heen om die speech te duiden. En het lukt ze maar moeizaam. Zou Baudet zelf wel begrijpen wat hij heeft gezegd, of probeert hij echt heel subtiel onze westerse beschaving als superieur neer te zetten, zodat we ons af kunnen zetten, af kunnen sluiten van andere culturen?

De toekomst zal het leren.

Waar het mij omgaat vandaag is die zin die ik net citeerde: 'Vaak duurt het tot het moment dat het bijna voorbij is voordat we ons realiseren wat we hebben en wat we hadden moeten koesteren. Als het bijna te laat is.'

Zonder dat hij er erg in heeft sloeg Baudet de spijker op zijn kop voor het juiste verstaan van het lijdensverhaal van Jezus en in het bijzonder het evangelie van vandaag.

Want ook in het Evangelie loopt het verhaal op zijn eind.

En ook in de bijbel is het avond. De zon is ondergegaan. Het is na zessen en de pesachmaaltijd wordt opgediend. In het joodse geloof begin de dag met de avond ervoor. Het is in de schemering van de avond al Pesach, en het pesachmaal wordt gehouden.

Ook door Jezus. Met zijn nieuwe familie – 12 leerlingen.

Maar deze twaalf leerlingen realiseren zich nog totaal niet wat ze hebben – met wie ze de maaltijd delen – en wie ze mogen koesteren. En dat terwijl het bijna te laat is.

Hier zou het toch moeten gebeuren. Op deze avond. Hier krijgt de weg van Jezus betekenis. Het verhaal van de uittocht uit Egypte wordt over zijn eigen weg, zijn uittocht, heen gelegd.

Tijdens deze maaltijd gebeurt het.

Maar ze realiseren het nog steeds niet.

Terwijl het bijna te laat is.

Judas heeft net een deal gesloten met de hogepriesters en Schriftgeleerden om Jezus uit te leveren.

Petrus spreekt vol bravoure van zijn trouw aan Jezus – hij moest eens weten.

De andere leerlingen bekvechten met elkaar over de belangrijkste plaatsen in het koninkrijk.

Tijdens deze maaltijd gebeurt het, maar ze zullen het pas later beseffen.

Dit is de maaltijd der maaltijden.

Het is allereerst een *Pesachmaaltijd*. De jaarlijkse maaltijd van alle gelovige joden, waarin de bevrijding uit Egypte wordt herdacht en gevierd. Het Pascha wordt gegeten. Het offerlam. Dat ooit geslacht werd om het bloed aan de posten van de huizen te smeren, zodat de engel des doods aan de Hebreërs voorbij trok en ze uit het land van de verdrukking bevrijd werden. Het staat symbool voor de 'oerbevrijding'. Bevrijding uit alles dat het onmogelijk maakt voor de mens om echt, vrij voor God te leven. Bevrijding van alle systemen die mensen onderdrukken, beperken, uitbuiten. Bevrijding van farao - een mens die denkt God te zijn en zo heerst over mensen, als zijn slaven. Het Pesachfeest is het feest waarin Israël viert dat het zijn bestaan dankt aan de redding door God met een wonderlijke uittocht uit de macht van hun vijanden. En dat is niet iets van ooit, lang geleden, nee: iedere viering inspireert weer tot een nieuwe uittocht uit welke slavernij dan ook.

Zo ook vandaag. Zo ook tijdens deze bijzondere viering in dat huis ergens in Jeruzalem. Want Jezus geeft er nieuwe betekenis aan, aan deze Pesachmaaltijd. Hij verbindt het met het Koninkrijk van God: eens zal het echt Pesach worden, een volledige bevrijding voor ons allen, wanneer het koninkrijk van God is aangebroken. En alle volken op de berg van Heer uitgenodigd zijn aan een feestmaal met God.

Jezus neemt de beker – de eerste beker – waarmee de maaltijd wordt begonnen. Waarbij een gebed wordt uitgesproken, een dankgebed voor de maaltijd. "Geprezen bent U, Heer onze God, die de vrucht van de wijnstok hebt geschapen. Een openingsgebed.

Meestal had iedereen een eigen beker, maar nu geeft Jezus zijn beker rond. Het doorgeven van de beker is het delen in de zegen en de vreugde waar deze beker voor staat: bevrijding en Gods nabijheid.

Dan neemt Jezus volgens de gewoonte het brood, dankt opnieuw, breekt er een stuk af en deelt het met zijn leerlingen

Het is een plat brood – ongerezen, vanwege de haast om te vertrekken uit Egypte.

Bij een echte Pesachmaaltijd zou Jezus moeten zeggen: "Dit is het brood van de verdrukking, dat onze vaders aten toen ze uit Egypte trokken."

Maar hier wijkt het verhaal van de Pesachmaaltijd af. Jezus zegt: *Dit is mijn lichaam*. Of te wel: Dit ben ik zelf! Je lichaam geven, dat staat voor: je leven geven. Dit is mijn lichaam dat voor je jullie gegeven wordt, dat voor jullie gebroken wordt! Jezus geeft zich in het gebroken brood, stukje voor stukje, aan zijn leerlingen.

En hij voegt er een opdracht aan toe: doet dit, telkens opnieuw om mij te gedenken.

Zo krijgt deze Pesachmaaltijd een nieuwe, een extra dimensie. Gods bevrijdende optreden wordt hier vandaag werkelijkheid. Jezus zal Gods bevrijding opnieuw gestalte geven. Zijn lichaam wordt gebroken en gedeeld, en zo wordt Gods aanwezigheid, Gods bevrijding en liefde present, actueel onder ons.

Dan de tweede beker aan het einde van de maaltijd. Ook deze beker wordt rondgegeven. Het delen staat voorop. Ook deze beker krijgt nieuwe betekenis: deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt.

De ziel, de *nêfesj*, het wezen van de mens, die huist in je bloed.

Door mij, door mijn leven, door het geven van mijn leven, wordt een nieuw verbond gesloten zegt Jezus. Jezus verwijst zo naar het verbond dat God met het volk van Israël sloot, net na de bevrijding, in de Woestijn, bij de Sinaï. Daarbij werd offerbloed uitgegoten en gezegd: Zie, het bloed van het verbond dat de HEER met jullie sluit. En tegelijkertijd verwijst Jezus naar het bloed

van het paaslam dat op de deurpost van de huizen van de Israëlieten werd gestreken in de nacht van de uittocht. Dat bracht redding.

Zo delen wij in het brood in het lichaam van Christus dat ons wordt gegeven.

Zo delen wij van de beker, van het bloed, het wezen, het leven van Christus.

Zo worden wij een met Christus en één met elkaar, doordat we brood en wijn met elkaar delen. Lichaam van Christus.

Zo vieren wij de bevrijding uit de verdrukking.

Zo herdenken wij de weg van Jezus

Zo ervaren wij hoe Jezus ons bij God brengt.

Zo verzoent God ons met Hem, en verzoenen wij ons met elkaar.

Zo vieren wij alvast vooruit, hoe God ons in zijn Koninkrijk zal ontvangen aan zijn tafel.

Want dat is wat we doen zo meteen. Als we deze maaltijd opnieuw vieren – telkens opnieuw om Hem – om Jezus - te gedenken.

Zo rijk is dit verhaal. Een verhaal om te koesteren. Voor het te laat is. [Een verhaal dat onze superieure cultuur in een ander daglicht stelt. Een verhaal van dienstbaarheid en overgave.]

Want wij weten hoe dit verhaal verder gaat. Zijn lichaam wordt gebroken. Zijn bloed wordt vergoten. En toch gaat hij door. En toch gaan wij door. Om de gemeenschap met Jezus en de verwachting van het komende rijk levend te houden.

En wie zijn wij dan om dit verhaal gaande te houden. Wie zijn wij om brood en wijn te delen?

Wie is er dan welkom aan die tafel van de Heer?

Nou – kijk eens wie er met Jezus aan tafel zaten...

Tomas de twijfelaar

Andreas en Jacobus die ruzie maakten over wie het belangrijkste was.

Judas – die Jezus overleverde aan de hogepriesters.

Petrus, die tot drie keer loog dat hij niet bij Jezus hoorde....

Het zijn de belangrijkste leerlingen van Jezus. In dit verhaal worden ze voor het eerst apostelen genoemd.

En wie is er dan welkom aan die tafel van de Heer?

Jij – die hier alleen komt, aarzelend, zoekend, in stilte.

Jij die hier met tegenzin zit, gestuurd door je ouders.

Jij die zo meteen uit de kinderkerk komt, vol energie

Jij die hier elke zondag bent en geniet van de ontmoetingen

Jij die op zoek bent naar houvast, een mooi lied, een zegen

U en jij allemaal, lichaam van Christus.

Dit is mijn lichaam dat voor jullie gegeven wordt...

Welkom aan de tafel van Heer.

Amen.

- Lied: 'Voor ieder van ons een plaats aan de tafel' (Lied 388: 1, 2 en 3)
- Voorbeden
- Collecte (1e, 2e, evt. deurcollecte: zie Zondagsbrief)
- Nodiging
- Tafelgebed (Dienstboek 247-249), afgewisseld met Lied: De tafel van Samen' (Lied 385)
- Gezeamenlijk gebeden Onze Vader
- Vredegroet
- Breken van brood en schenken van wijn
- Gemeenschap van brood en wijn, tijdens de viering zingen we Taizé-liederen: "Prijs de Heer mijn ziel" (Lied 103e – Nederlandse tekst)

“Blijf met uw genade bij ons” (Lied 256a – Nederlandse tekst)

“Ubi caritas” (Lied 568a)

- Dankzegging
- Slotlied: ‘De tafel van Samen’ (Lied 385: 4)
- Zending en zegen